

**Kunskapsskolan i Saltsjöbaden
Nacka**

Anna Frändestam, Ekerö
Christine Elm, Sollentuna
Vecka 13-14, år 2014

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	7
MÅLOMRÅDEN PER DELENHET	8
<i>Normer och värden</i>	8
Beskrivning	8
Bedömning i text	10
Bedömning enligt skala	11
<i>Utveckling och lärande/kunskaper</i>	11
Beskrivning	11
Bedömning i text	17
Bedömning enligt skala	17
<i>Ansvar och inflytande för barn/elever</i>	18
Beskrivning	18
Bedömning i text	19
Bedömning enligt skala	20
<i>Bedömning och betyg (gäller ej förskola)</i>	20
Beskrivning	20
Bedömning i text	21
Bedömning enligt skala	21
<i>Förskolechefens/Rektors ansvar</i>	22
Beskrivning	22
Bedömning i text	24
Bedömning enligt skala	24
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	24
REFERENSER	25
Kommentar från Kunskapsskolan Saltsjöbadens ledning	27

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett samarbete om utvärdering inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna och Upplands Väsby kommuner. Målet är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola.

VÅGA VISA

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas skolor

VÅGA VISA består av tre delområden:

- Observationer av pedagoger
- Självvärdering av medarbetare
- Kundundersökning till föräldrar och elever

Metoden

Observationer genomförs av skolledare och pedagoger. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- eller lektionsbesök samt intervjuer med barn, elever, personal och skolledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metodbok styr och stödjer observatörerna i deras arbete*. Metodboken är gemensam för alla verksamheter från förskola till vuxenutbildning. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Målområden

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fem områden som följer läroplanernas målområden:

- Normer och värden.
- Utveckling och lärande/kunskaper.
- Ansvar och inflytande för barn/elever.
- Bedömning och betyg (gäller inte förskola).
- Förskolechefens/rektors ansvar.

* Metodbok och ytterligare information finns på www.nacka.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Skolans/delenhetens namn:	Kunskapsskolan Saltsjöbaden
Är verksamheten kommunal eller fristående? (Koncern)	Fristående Kunskapsskolan i Sverige AB
Årskurser	6-9, kommer att utökas till 4-9 fr.o.m. nästa läsår.
Har skolan någon profilering?	Erbjuder personligt utformad utbildning.
Typ av demografiskt upptagningsområde	Saltsjöbaden och omkringliggande områden i Nacka kommun.

Statistik

Antal barn/elever:	165 elever
Antal lärare (heltidstjänster/årsarbetare)	15 st.
Antal lärare med ped. högskoleexamen	11 st.
Antal skolledare	1 st.

Organisation /Ledning

Ledningsgrupp, arbetslag eller liknande kring vilka elev/barngrupper personalen är organiserad.	En ledningsgrupp, som består av rektor, koordinator och två arbetslagsledare, har möte en gång i veckan. Ett gemensamt arbetslag och två basgrupper/klasser per årskurs, 6-9, samt andra ämneslärare. Arbetslaget har möte en gång i veckan, ämnesmöte/elevhälsomöte varje vecka och stormöte och APT varannan vecka. Arbetslaget har även ett kortare avstämningsmöte varje morgon.
Hur är elevstödet organiserat, specialpedagoger/speciallärare, elevhälsa, bibliotek	Stödundervisning erbjuds i alla ämnen och elever med behov av särskilt stöd får också hjälp av skolans specialpedagog. Skolan har tillgång till kurator och skolsköterska. Elevhälsoteamet, som består av rektor, kurator, specialpedagog och skolsköterska, har möte varannan vecka. Skolan förfogar över ett bibliotek.

OBSERVATIONENS METOD

Under 5 dagar i vecka 13-14 år 2014, onsdag 26/3 tom tisdag 1/4, observerar vi skolan.

Inför observationen har vi läst de styrdokument¹ vi fått oss tillsänt samt övrig information som finns på skolans hemsida.² Under vår observation har vi erhållit ytterligare dokument, som vi tagit del av.³ Vi har eftersträvat att observera undervisning i skolans alla ämnen samt olika typer av lektioner.

Vi deltar på olika möten:

- Arbetslagsmöte måndag morgon
- Arbetslagets morgonsamling; information till personal om vad som händer under dagen
- Samling för elever morgon och eftermiddag

Vi intervjuar:

- Rektor
- En arbetslagsledare
- 3 ämneslärare
- Specialpedagog
- Kurator
- 7 elever i elevrådet
- 22 elever i olika årskurser

Rektor bokar tid med elevrådet. Övriga intervjuer bokar vi själva in, dessutom samtalar vi vid spontana möten med koordinator, lärare, elever, husmor och vaktmästare / IT-ansvarig.

Elever visar oss information i Kunskapsporten⁴ och hur studiematerialet där är uppbyggt.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Kunskapsskolan i Saltsjöbaden är friskola med 156 elever i årskurs 6-9. Undervisning sker i tre olika lokaler högst upp på Observatoriebacken. I gamla observatoriebyggnaden ligger förutom klassrum också skolans bibliotek. Elever åker till Samskolan en gång i veckan per basgrupp/klass och har idrott.

¹ Se referenser i slutet av rapporten

² www.kunskapsskolan.se/skolor/saltsjoberaden

³ Se referenser

⁴ I den digitala Kunskapsporten finns alla tema- och stegkurser. Där finns mål, kriterier, bedömningsmatriser, föreslagna arbetsgångar, olika typer av uppgifter, resurs i form av texter och bilder samt förslag på redovisningsformer.

Elever trivs på skolan och är trygga. De är stolta över att själva ta ansvar för sina studier och tycker kunskap är viktigt. Det är en av skolans starka sidor. Den personliga handledaren stöttar eleven att nå sina uppsatta mål. De träffas regelbundet i basgrupp och enskilt.

I skolans lokaler finns många utrymmen med datorer för studier, inte bara klassrum. Elever tillåts använda sin egen dator i skolan.

Skolan arbetar efter samma grundtanke som andra Kunskapsskolor i landet. Undervisningen utgår från att alla elever är olika och lär på olika sätt och i olika takt. Därför ser elevernas individuella scheman olika ut. Vid det första utvecklingssamtalet skapar elev, vårdnadshavare och handledare tillsammans den individuella studieplanen med personliga mål och strategier. Målen består av slutmål till årskurs 9 och halvårsmål varje termin. Dessa delas upp till veckomål och utifrån dem skapar eleven sitt individuella dagliga schema. Elever känner väl till sina mål, vilket vi ser som en stark sida.

Alla ämnen är organiserade i tema – eller stegkurser. Stegkurserna ger elever möjlighet att läsa i snabbare takt. Dit hör svenska, matematik, engelska samt moderna språk. Övriga ämnen läser elever ämnesintegrerat i teman.

Allt studiematerial med kunskapskrav ligger i Kunskapsporten, en digital studieportal som elever och lärare använder. Materialet är tydligt strukturerat och elever vet alltid vad de ska arbeta med, vilket vi ser som en stark sida i verksamheten.

Elevers kunskapsutveckling dokumenteras regelbundet i EDS⁵, dit också föräldrar har tillträde. Det är en annan stark sida i skolan, liksom den snabba respons och konstruktiva återkopplingen till elevens redovisningar, skriftliga eller muntliga.

Rektor är väl känd av alla, han tilltalar elever med deras namn och tar över lektioner om lärare är sjuka. Det ser vi också som en stark sida.

Starka sidor

- Förhållningssättet mellan elever och lärare/personal är respektfullt och präglas av tillit (*Normer och värden sid 10*)
- Strukturerade tydliga kunskapskrav, som elever har god kännedom om. Det skapar arbetsro. (*Normer och värden sid 11, 21*)
- Elever känner till sina individuella mål och arbetar mot dem. De tar stort ansvar för sina egna studier och för miljön (*Utveckling och lärande/kunskaper sid 12 ff*)
- Flexibel undervisning som anpassas till elever med annat modersmål och erbjuder stöd till elever i behov av särskilt stöd (*Utveckling och lärande/kunskaper sid 16*)
- Regelbunden och systematisk dokumentation av elevens kunskapsutveckling tillgänglig för elever och deras föräldrar (*Utveckling och lärande/kunskaper sid 17*)
- Elever har stort inflytande över planering, arbetsätt och innehåll i sina studier (*Ansvar och inflytande för elever sid 18, 19*)

5

- Lärare ger kontinuerligt och systematisk eleverna konstruktiv återkoppling på deras kunskapsutveckling och snabb respons på redovisade uppgifter (*Utveckling och lärande/kunskap sid 13, Bedömning och betyg sid 21 ff*)
- Rektorn har mycket god kunskap om verksamheten (*Rektors ansvar sid 23*)

Förbättringsområden

- Avsaknad av gemensamt arbete med genusperspektiv (*Normer och värden sid 10*)
- Höja statusen på elevrådets arbete och fortsätta synliggöra deras arbete tillsammans med ledningen (*Ansvar och inflytande sid 20*)

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Kunskapsskolans arbetsätt grundar sig på tanken att alla människor är olika, de lär på olika sätt och i olika takt. Det är skolans uppgift att möta detta.

Att alla varje dag ska känna trygghet, glädje och arbetslust när de kommer till skolan är en av Kunskapsskolans visioner. Den senaste likabehandlingsplanen heter *Plan för Likabehandling och mot kränkande behandling 2013-2014*. Den upprättas årligen i samverkan mellan rektor, personal, elever och föräldrar. Vid skolstart informeras skolans elever och föräldrar, såväl gamla som nya, om planen. Den publiceras på skolans hemsida. Nyanställda medarbetare informeras om den vid introduktion på skolan, säger rektor.

Vi läser där att 90 % av eleverna trivs på skolan men att 88 % uppger att de blivit mobbade, trakasserade eller illa behandlade av annan elev under föregående läsår. När vi frågar elever om det är vanligt med bråk mellan elever, svarar de att det händer, men blir förvånade när vi visar dem siffrorna vi refererar till ovan. De har svårt att tro att siffrorna stämmer. Om någon av dem vi talar med skulle bli illa behandlad av annan elev vänder de sig i första hand till sin personliga handledare. En elev i årskurs 8 säger: *"Det känns som om vi är som en stor familj och man känner alla. Då mobbar man ju inte någon man känner."* Även elever i yngre år säger samma sak. De känner trygghet på skolan.

Vi läser i *ABC- Rutiner för medarbetare 13/14* om vad som händer vid mobbning eller när oenighet uppstår mellan elever. I ett så kallat Allvarssamtal med de inblandade kartläggs vad som hänt för att förstå den uppkomna situationen. I dokumentet anges en tydlig plan för hur ärendet ska handhas. Några elever berättar om bråk som urartat och ytterligare en elev berättar om elakt förtal på Instagram. Vi noterar att de beskriver åtgärder som beskrivs i planen. Några i personalen upplever att skolan har otydliga rutiner vad gäller mobbningsärenden och vi hör av personal att alla inte känner till planen för allvarssamtal. Någon säger: *"Viljan finns att motverka att elever blir illa bemötta, men ibland brister det i kommunikationen."*

I en klass där sammanhållningen inte är så bra planerar specialpedagog och kurator att starta samtalsgrupper, där elever diskuterar olikheter och gör samarbetsövningar för att öka deras förståelse för varandra.

Kurator berättar att en del elever på skolan utsätts för mer subtil mobbning som menande blickar, suckar, höjda ögonbryn etc., som sårar. Det är svårt att upptäcka och lärare ser inte alltid det som sker. Hon berättar att skolan inte har några kamratstödjare i dagsläget, vilket rektor bekräftar, men tillägger att EHT⁶ också fungerar som skolans elevvårdsteam.

EHT träffas en gång per vecka, skolläkaren deltar en gång per månad. Där tas alla typer av

⁶ ElevHälsaTeam består av skolläkare, skolsköterska, kurator, specialpedagog och rektor

elevärenden upp. På arbetslagsmöten en gång i veckan finns elevfrågor som en punkt på dagordningen. Då pratar arbetslaget om elever man oroar sig för och planerar hur de kan stöttas. Rektor tar med sig ärenden från lärarnas arbetslagsmöten till EHT.

Lärare säger att frågeställningar runt värdegrund liksom värdegrundsövningar finns att hämta i Kunskapsporten. När vi frågar om genustänk på skolan får vi till svar att diskussionsfrågor som rör ämnet finns i Kunskapsporten. Men vi varken ser eller hör talas om något sådant arbete. Både lärare och elever ser frågande ut när vi frågar om den diskussionen förs på skolan.

Förhållningssätt mellan elever och personal

Vi läser i likabehandlingsplanen att: ” *Samtliga inom Kunskapsskolan Saltsjöbaden, såväl vuxna som elever, ska alltid verka för ett arbetsklimat där alla respekterar varandra.* ” Vi ser att ett gott förhållningssätt råder mellan all personal och elever. En lärare säger: ” *Eleverna behandlar oss med respekt om vi respekterar dem* ” .

De lärare vi möter är lyhörda och svarar alltid vänligt och engagerat på elevernas tilltal och frågor. Elever är trygga på skolan och många säger att de alltid blir sedda. Lärare finns runt elever under hela skoldagen. Vi ser en i personalen gå runt bland eleverna och fråga vad de jobbar med. En elev har fått problem med sin dator och läraren går iväg med eleven för att få hjälp att lösa problemet. De är snart tillbaka och eleven kan fortsätta sitt arbete.

Alla elever vi pratar med vet vilka lärarna på skolan är, kan deras namn, även om de själva inte arbetar med dem. Vi ser också att rektor rör sig ute i verksamheten, pratar med elever och tilltalar dem med namn.

Elever säger att de känner starkt förtroende för lärare, främst till sin personliga handledare som de träffar dagligen på samling i sin basgrupp⁷ morgon och eftermiddag samt på ett 15 minuter enskilt PH⁸-samtal i veckan. Elevens mål och strategier följs upp och utvärderas. Vi sitter med på ett sådant samtal. Handledaren och eleven går igenom måluppfyllelsen för veckan och samtalar allmänt om elevens skolsituation.

Vi ser att elever är måna om varandra. Vid ett tillfälle sitter några elever och lyssnar på musik. Då kommer en pojke och envist hävdar att han vill lyssna på en annan låt. De bjuder in honom och alla lyssnar på hans låtval. Vi ett annat tillfälle ser vi några elever spela basketboll på skolgården. En elev som har svårt att springa står i utkanten av planen. Plötsligt får han en boll, som han snart kastar vidare till en spelare i laget.

En morgon kommer en f.d. lärare på skolan dit som vikarie. Många lärare insjuknar under vår observation så vikarien är efterfrågad. Eleverna ler när de ser honom och hälsar honom varmt välkommen. Även lärare kramar om vikarien och hälsar honom välkommen tillbaka. Lärarna vi möter visar också respekt mot varandra. Den gemensamma målsättningen, säger några, är att stötta eleverna att göra sitt bästa. En lärare säger att en av de bästa sakerna med skolan är kollegorna.

⁷ En halv årskurs, ca 20 elever, en klass

⁸ Pedagogiskt Handledarsamtal

I skolan råder lugn och vi hör inga svordomar eller kränkningar. Skolans tio ordningsregler finns uppsatta på en vägg i receptionen och i cafeterian. Reglerna arbetas gemensamt fram vid läsårsstart av basgruppsråd⁹ och medarbetare, berättar rektor. Alla basgrupper går igenom reglerna vid skolstart. När vi frågar elever om de kommer ihåg någon regel är de osäkra, men säger ” *Man ska väl uppföra sig som folk på skolan*”. Vi hör både elever och lärare säga att om något händer pratar man i basgruppen om det. En elev säger: ”... *men man vet innan vad som är rätt eller fel.*”

Rektor förklarar att mössförbud gäller inomhus och vid slaskigt väder också skoförbud. Vid entréerna ligger blå skoskydd och vi ser elever ta på sig dessa. Om en elev har mössa på eller går in med smutsiga skor ser vi rektor eller lärare säga till och eleven gör som de säger. Vi noterar att många lärare agerar som föredömen och sätter på sig inneskor eller skoskydd ex. i entrén till matsalen.

Arbetsklimat för elever

Alla elever vi pratar med upplever att de har ett gott arbetsklimat. De säger att det råder arbetsro och att de alltid kan hitta en plats att arbeta enskilt på. I skolans lokaler finns många olika rum för arbete. En del utrymmen är tysta, medan andra tillåter samtal och musik. I observatoriebyggnaden ligger skolans bibliotek. En skylt vid ingången till rummet manar till tystnad. Elever väljer plats efter vad som passar dem bäst.

Vi ser elever arbeta koncentrerat med olika arbetsuppgifter på workshops¹⁰. En lärare finns där och kan förklara om någon inte förstår. Vi ser också elever som bokat tid för redovisning med läraren. Då samtalar elev och lärare om uppgiften medan andra arbetar med sitt. Vi ser att samtalet är förtroendefullt och att läraren fokuserar helt på eleven. De blir inte störda av elever som sitter runt omkring.

Elever har stora valmöjligheter att utforma sitt eget dags- och veckoschema, vilket gör att det känns meningsfullt att utföra arbetet de har planerat. Om de halkar efter vet de att uppgifterna måste göras hemma. ”*Därför, säger elever, vill vi ha arbetsro.*”

Att elever tar ansvar för sina studier framkommer i samtal med elever från alla årskurser. De som inte riktigt klarar av det stora ansvaret att uppnå sina uppsatta mål vid veckans slut, kan få ett fast schema som handledaren ställer upp. En elev visar oss sitt schema, som handledaren gjort i samråd med eleven. Så snart hon är i fas med sin planering, får hon pröva att arbeta efter sin egen planering. Kamrater som sitter bredvid uppmuntrar henne att ta ansvar.

Vi hör hur lärare stärker elevers självförtroende och ger beröm. Elever uppmanas att fråga, ingen fråga är för enkel för att ställas och vi hör elever våga fråga även i storgrupp. Alla svar som elever ger och alla frågor bejakas. Läraren stannar kvar i klassrummet så länge elever vill ha svar på olika frågor. Vi upplever ingen stress. Vill elever ha mer hjälp väljer de gå till lärarens workshop¹¹.

⁹ Jfr klassråd

¹⁰ En ämneslärare tar emot elever, som ska arbeta med uppgifter i ämne, på en förbestämd plats i skolan Där finns arbetsbord och datorer

¹¹ Samlat schema finns för olika ämnesworkshops

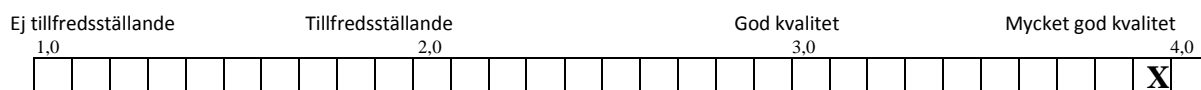

När lärare är sjuka och kommunikationspass ställs in, vet eleven vad de ska arbeta med under dagen. Allt finns planerat i loggboken. Vi ser inte att elever sitter sysslolösa.

Bedömning i text

- Det finns en gemensam och väl förankrad syn på värdegrundsfrågor bland elever och personal. Förhållningssättet mellan personal och elever är mycket respektfullt och präglas av tillit. Elever är trygga och känner sig sedda.
- Gemensamt arbete med genusfrågor saknas i verksamheten. Vi bedömer att området bör lyftas fram mer.
- Skolan bedriver ett systematiskt arbete med planer för kränkande behandling och diskriminering. Likabehandlingsplanen revideras årligen.
- Verksamheten präglas av arbetsro och vilja att lära. Skolans många utrymmen för studier gör att elever alltid hittar plats att studera på, i tysta rum eller rum där dämpad musik och prat tillåts.

Bedömning enligt skala

Utveckling och lärande/kunskaper

Beskrivning

Stöd till elever att bli utforskande, självständiga och nyfikna

Vi läser i *Kunskap – därför väljer vi Kunskap* att allt lärande i Kunskapsskolorna utgår från fyra värderingar, Alla människor är olika, Utmanande och tydliga mål, Bildning och Livet blir vad jag gör det till.

Kunskapsskolan ger en personligt utformad utbildning. Det innebär att lärandet organiseras med utgångspunkt från elevens mål och sätt att lära. Det personliga handledarsamtalet hjälper eleven hitta sin lärstrategi och nå sitt mål.

Vid det första utvecklingssamtalet i årskurs 6 sätter eleven tillsammans med vårdnadshavare och handledare upp sin individuella studieplan med personliga slutmål för årskurs 9. Målen bryts ner till halvårsmål och strategier för att uppnå dessa diskuteras och skrivs ner. På varje måndagssamling under terminen bryts dessa mål sedan ner i veckomål och varje dag på morgonsamlingen till dagsmål. Elevernas personliga schema ser därför olika ut beroende på vilken kunskapsnivå de siktar mot.

Allt eleven behöver för sina studier inklusive mål, kunskapskrav och studieuppgifter i olika ämnen finns samlade i Kunskapsporten¹². Där hämtar eleverna allt studiematerial. Bara i ett ämne, NO, har lärarna nyligen köpt in ett separat digitalt läromedel.

På schemat finns obligatoriska kommunikationspass¹³ utlagda i ämnena svenska, matematik, engelska och moderna språk. En ämneslärare leder och planerar undervisningen. Ett kommunikationspass är en 40 minuters lektion per ämne och vecka utom moderna språk som har två lektioner per vecka. Elever säger att det är viktigt att närvara vid dessa pass. Vi besöker ett KP i moderna språk där lärare och elever hela tiden kommunicerar med varandra på det främmande språket. Flertalet elever är aktiva i diskussionerna. Vi ser också andra lektioner i moderna språk, där läraren bara pratar svenska under lektionen.

På Kunskapsskolan läser eleverna ovan nämnda ämnen i steg. Ett steg är ett avsnitt som ingår i en större "kurs" som kallas block. Alla block innehåller fem steg, alla med tydligt formulerade mål samt studieuppgifter för eleven att utföra. Efter vart femte steg kan eleven göra en blockdiagnos, som finns i Kunskapsporten. Elever vi talar med tycker det är en bra repetition innan de tar kontakt med ämnesläraren och bokar redovisningstid på en Workshop.

Eftersom eleverna arbetar med stegkurserna i sin egen takt och därmed redovisar vad de gjort vid olika tillfällen ser vi ofta elever sitta på workshoptid med lärare och genomföra sin redovisning. Vi hör hur lärare uppmuntrar elever att visa upp sina kunskaper. Elever säger att det är bra att få det stödet från lärarna. "Vi blir alltid sedda och lyssnade på", säger en elev. Alla elever i samma årskurs följer samma ramschema.

Vi ser nöjda elever som avslutat sin redovisning. De får direkt muntlig respons från läraren. Redovisningar kan vara både skriftliga och muntliga. Så snart en elev klarat ett steg ska ämnesläraren skriva sin signatur i elevens terminsplanering i början av loggboken samt dokumentera resultatet i EDS¹⁴. Först efter att eleven visat att han uppnått målet i steget kan han gå vidare till nästa block. Vi möter en elev som har slutfört målen i alla steg, totalt 35 stycken/ämne för grundskolan, i engelska. Han fortsätter nu att läsa vidare på gymnasiekursen i språket. Rektor förklarar att skolan dock inte kan betygsätta gymnasiekurserna.

Vi ser ett Workshopschema, som täcker upp alla dagar från klockan 09.00 till 13.40. Olika ämnen har workshop i olika delar av skolan. En lärare per ämne finns tills hands för eleverna. Workshops är inte obligatoriska annat än för de elever som bokat tid för redovisning med läraren i ämnet eller där handledaren planerat det som obligatoriskt moment för att eleven ska uppnå sitt mål i olika steg. Vi ser många elever som arbetar i sina datorer på workshops. De får individuell hjälp med sådant de inte förstår och hjälp med praktiska uppgifter. Under vår observation blir många lärare sjuka och många workshops är därför obemannade. En del elever blir då okoncentrerade och får inte mycket gjort, men flertalet fortsätter arbeta koncentrerat med sin arbetsuppgift.

¹² Kunskapsskolornas gemensamma digitala lärportal/hemsida där alla tema- och stegkurser presenteras. Till varje tema- och stegkurs finns mål, kriterier, bedömningsmatriser, föreslagna arbetsgångar, olika typer av arbetsuppgifter, resurser i form av texter och bilder, förslag på redovisningsformer

¹³ KP på schemat = lärarledd lektion, en halv årskurs

¹⁴ Kunskapsskolans ElevDokumentationsSystem

SO, NO, bild och form, musik samt slöjd läses i form av kurser, där varje kurs har ett tema. I ett tema ingår fler ämnen. Eleven väljer svårighetsgrad; blå, röd eller svart nivå. Material hämtas i Kunskapsporten. Studiematerialet i Kunskapsporten är ofta i skriftlig form men också film och bilder ingår. Lärare ger föreläsningar under arbete med tema. Då samlas hela årskursen i en större sal, som kallas Stora Arenan. Vi deltar på en föreläsning, där läraren repeterar en stor kurs innan prov kommande vecka. Elever lyssnar på lärarens genomgång som stöds av PowerPoint. De räcker upp handen när frågor ges. En majoritet av eleverna är mycket uppmärksamma, antecknar och lyssnar intresserat. De berättar att föreläsningar är vanlig vid introduktion till nytt tema.

Kurser/teman redovisas muntligt och/eller skriftligt, på seminarier eller enskilt med läraren. Vi ser elever i årskurs 7 arbeta under med temat: Världsbilder. Där ingår ämnena geografi, samhällskunskap och historia. Elever har individuellt valt ett område de vill undersöka närmare. Uppdrag ska den här gången presenteras muntligt med hjälp av PowerPoint på ett seminarium. Elever, som arbetar med sin presentation, säger att det är ett bra alternativ till skriftliga prov. Lärare berättar att de ibland har examinerande seminarier. Efter ett avslutat tema får elever då i mindre grupp diskutera olika frågeställningar som läraren lagt upp. Vi ser i ett klassrum ett exempel på en praktisk redovisning i form av en skulptur. Den föreställer en tsunami. Elever berättar att uppgiften var att åskådliggöra olika naturkatastrofer. En elev visar oss sitt instrument från annat land, som hon tillverkat. Hon väntar på att redovisa uppgiften till läraren på en workshop.

Alla elever har under en vecka på höstterminen varit på en kursgård i Falun. Där arbetar de med extra NO, bild och form, hemkunskap samt en halvdag med idrott. Under två heldagar ägnar sig eleverna åt trä- eller metallslöjd.

På skolan finns ingen idrottssal. Därför sker all undervisning, en gång per vecka för respektive basgrupp i en annan skola. Elever tycker det är långt och jobbigt att ta sig dit. Elever berättar att de försökt få mer idrott på schemat. De har gett förslag på olika aktiviteter som går att genomföra i närområdet, men säger att de inte fått gehör för det.

Under terminen på skolan har elever schemalagd undervisning en halv dag i veckan i bild och form¹⁵ samt slöjd. Efter en halv termin byter klasserna ämnen.

Under vår observation ser vi fyra elever som lagar mat tillsammans med husmor i skolans kök. Hon förklarar att alla elever får laga mat **en** gång per läsår. Husmor tar emot elever under tre eftermiddagar i veckan. Hon bedömer arbetet de utför, men det är läraren som har hand om teoretisk undervisning i hemkunskap som sätter slutbetyg.

Vi möter engagerade och intresserade lärare. En av dem säger: *"Om jag är intresserad av mitt ämne, smittar det av sig på eleverna."*

Lärare berättar att en central pedagogisk grupp på Kunskapsskolan arbetar med att lägga in nytt material i Kunskapsporten. Elever tycker att många uppdrag är mycket intressanta. Det finns en vilja hos elever att lära. *"Kunskap är viktigt"*, säger två elever vi intervjuar.

¹⁵ BoF på schemat

Stöd till elever att samarbeta

Lärare berättar att de uppmanar elever att samarbeta när så är möjligt. På en lektion ser vi elever parvis träna på en uppgift innan slutredovisning och på en annan diskuterar elever en given frågeställning parvis. På workshoptid ser vi elever som hjälper varandra när läraren är upptagen att hjälpa annan elev.

En lärare säger att grupparbeten sällan förekommer. I Kunskapsporten finns sådana arbetsuppgifter, men det genomförs högst en gång per läsår.

Vi ser elever sitta tillsammans när de utför sina uppgifter. De småpratar ibland men när vi frågar om de hjälps åt får vi ofta svaret: *"Nej! Vi är ju på olika steg!"*

Stöd till elever att utveckla sitt språk

Vi frågar många lärare om skolans språkutvecklande arbete. Vi förstår att det inte finns någon speciell plan för det. Allt finns i steguppgifterna, säger de. Där läser elever utdrag ur texter och skriver egen text. De får snabb respons på vad som är bra och vad de kan göra bättre. Där finns ordlistor som förklarar svåra ord/begrepp. Vi ser att ordlistor i bokform finns i klassrummen, men att elever sällan efterfrågar dem.

Elever genomför muntliga redovisningar både enskilt med läraren men också inför elevgrupper. Vi hör elever ställa frågor till läraren vid föreläsningar och ingen verkar ha svårt att prata inför andra.

Stöd till elever att utveckla matematiskt tänkande

Vi ser elever räkna i skrivhäftan. Uppgifterna finns att hämta i Kunskapsporten. En elev sitter och funderar hur han ska lösa olika Kluringar i matematik. *"Det är svårt men kul att tänka själv"*, säger han.

En lärare berättar att några elever i årskurs 8 läser matematik med årskurs 9 och några elever i årskurs 6 berättar att de är duktiga i matte och snart ska få läsa ämnet med årskurs 7.

Stöd till elever att utveckla förmågor inom naturvetenskap

En lärare påtalar att miljön stimulerar naturvetenskap i skolan. I den anrika observatoriebyggnaden finns två välutrustade laboratorier som är kvar sedan Kunskapsskolans Naturvetenskapliga Centrum höll till där. Det händer att en av lärarna, som tidigare arbetat på Observatoriet, visar eleverna hur det fungerar och de får titta på stjärnorna med de stora kikarna, berättar en annan lärare.

Det nya digitala läromedlet i NO, har köpts in eftersom man inte var nöjd med materialet i Kunskapsporten. Vi ser när en lärare visar en vikarie hur det fungerar. Han nickar nöjt och säger: *"Det här är bra!"*.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Rektor berättar att skolan har cirka en dator per fem elever. De är utplacerade i skolans alla lokaler. Vi ser elever sitta och arbeta med datorer, skolans eller sina egna. Allt de behöver för sina studier är digitaliserat i Kunskapsporten. Elever visar oss hur uppgifter presenteras på det steg i ämnet de befinner sig. Vi deltar också på föreläsningar där läraren använder datorn i sin undervisning.

Elever berättar att många av skolans datorer inte fungerar. Elever drar ut sladdar, förstör musar etc., vilket IT-ansvarig bekräftar. Elever klagar också på att det tar för lång tid att bli uppkopplad i datorn och säger att deras egen dator är snabbare än skolans.

Om en dator inte fungerar kan eleven ta kontakt med en IT-jour, berättar några elever i år 8. Det är elever med datavana som kan hjälpa till med enklare felsökning, men yttersta ansvaret har en IT – ansvarig, som också ansvarar för uppdateringar.

Hur verksamheten anpassas till elever i behov av särskilt stöd

En specialpedagog arbetar med elever i behov av särskilt stöd. De kommer till henne och får hjälp med sådant de behöver stöttning i. På skolan arbetar några assistenter som följer var sin elev under hela skoldagen. Assistenterna samplanerar med lärare och vi ser dem hjälpa eleven på ett respektfullt sätt. De har ofta, ibland dagligen, kontakt med vårdnadshavarna.

På arbetslagsmöten finns en punkt på dagordningen som handlar om elevärenden. Där diskuterar lärarna elever de oroar sig för och skickar vid behov ärendet vidare till EHT. På dessa möten tas nya elevärenden upp och uppföljning av redan genomförda åtgärder sker.

Elever med diagnos gynnas av strukturen och tydligheten i de digitala läromedlen. Deras datorer utrustas med talsyntes och andra pedagogiska stödprogram, men de avviker inte från de andra eleverna. Alla arbetar med sina uppgifter i egen takt.

En lärare berättar att om en elev riskerar att inte uppnå kunskapskraven i ett eller flera ämnen, skriver handledaren ett Åtgärdsprogram med hjälp av specialpedagogen. Åtgärdsprogrammet godkänns av rektor. Dessa elever kan också få skraddarsydd schema och handledaren kan låsa elevens schema under längre eller kortare tid till vissa workshops.

Elever som behöver extra stöd i ett ämne har rätt att gå till stödpass i det ämnet. Stödpass finns i stegämnena och är schemalagda under veckan. De elever som har svårt med läsning går till specialpedagogen och får hjälp i lugn och ro.

På kommunikationspassen är eleverna grupperade efter vilken stegnivå de arbetar med. Det finns två grupper per ämne. En grupp för dem som har lätt för ämnet och arbetar snabbt och den andra gruppen för dem som inte hunnit så långt. Elever bestämmer i samråd med handledaren till vilken grupp de ska höra. Lärare säger att det är nödvändigt om de ska kunna undervisa elever på den nivå de befinner sig. Spannet mellan högst och lägst nivå i gruppen kan ändå vara stor.

Hur verksamheten anpassas efter elever med annat modersmål

I dagläget finns 10 elever på skolan med annat modersmål än svenska. Dessa elever erbjuds extrapass i svenska och svenska som andraspråksundervisning. På skolan arbetar en SVA¹⁶-lärare. Några elever har modersmålsundervisning, men inte alla.

Många av eleverna med annat modersmål väljer så snart det är möjligt att gå över till ”vanlig” svenskundervisning. Lärare berättar: ”...vi pratar alltid svenska med dom och uppmuntrar

¹⁶ Svenska som andraspråk

dom att också prata svenska”. Vi hör elever som genomför redovisningar på engelska istället för svenska, när de känner att de inte riktigt har orden som behövs för att förklara.

Elever med annat modersmål säger att de hellre går på vanliga lektioner i svenska. ”Jag lär mig snabbare om jag tvingas prata svenska hela tiden.” Vi upplever att de inte är rädda för att säga fel utan pratar gärna med oss, med kamrater och med lärare.

Dokumentation av elevers lärande

Elevens resultat skrivs in i loggboken. Det är elevens viktigaste redskap för att se hur det gått och vad som ska göras. Handledaren signerar avklarade steg i årsplaneringen längst fram i boken.

I Kunskapsporten ligger också elevdokumentationssystemet, EDS. Där dokumenteras resultat, betyg och omdömen kontinuerligt. Lärare, eleven och föräldrar kan där följa elevens kunskapsutveckling. Lärare och elever tycker det fungerar bra och säger att programmet används hela tiden.

Föräldrar och elever får en terminsrapport hemskickad. Den visar en betygsprognos i alla ämnen efter halva terminen. Under observationen arbetar lärare med att färdigställa den.

En stor majoritet av de elever vi talar med är eniga om att det känns bra att kontroll över studierna och veta vad de förväntas göra. Alla känner till kurskraven eftersom det så tydligt anges i uppgifterna i Kunskapsporten. En elev berättar att hon ofta går in och tittar för att se att hon uppfyller sina uppsatta mål. Någon elev upplever att de blir stressande över att hela tiden se sin planering och säger: ”Det tar aldrig slut!” Andra elever förklarar att om det någon gång går mindre bra känns det hopplöst och det är svårt att koppla av.

Miljön som stöd för lärandet

Skolans lokaler är utspridda i tre olika huskroppar. I huvudbyggnaden har ämnena svenska, engelska, moderna språk samt praktiskt estetiska ämnen sina lokaler. I observatoriebyggnaden håller SO-¹⁷, NO-¹⁸ och matematikämnen till. Där finns utöver klassrum ett Skolbibliotek, två laboratorier och många mindre utrymmen där elever kan sitta och arbeta. I den tredje byggnaden bedrivs idag musikundervisning.

Skolan har trådlöst nätverk och i klassrummen finns TV, whiteboard¹⁹ och projektor i taket. I ett klassrum är en SmartBoard²⁰ installerad.

På skolan finns många studieplatser i olika storlek. Där finns rum för grupper och utrymmen för enskilt arbete. Alla studierum har en eller fler datorer uppställda. I ett klassrum ser vi ett öppet plåtskåp, där laptops förvaras. Några datorer står kvar men många är utlånade till elever.

Vi noterar att klassrummen har lite bredvidläsningslitteratur i olika ämnen. Vi ser några bokhyllor, men annars är väggarna tomma. I de gemensamma lokalerna finns några

¹⁷ Samhällsorienterade ämnen; historia, geografi, religion och samhällskunskap

¹⁸ Naturorienterade ämnen; kemi, fysik, biologi och teknik

¹⁹ Skrivtavla

²⁰ Interaktiv skrivtavla med eget nätverk

elevarbeten uppsatt på väggarna. Elever använder sina mobiler som miniräknare och i Kunskapsporten finns tillgång till ordböcker och annat eleven behöver för sina studier. Endast i ett klassrum för moderna språk ser vi kartor, ordlistor och bilder som har anknytning till språket. En elev säger: ”*Vi tittar inte så mycket på det men att det är bra att det finns.*”

Vi ser att elever är aktsamma om sin skola, vilket vaktmästare och personal bekräftar.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

När vi frågar elever om de samverkar med omgivande samhälle får vi till svar att det inte sker så ofta. Vi hör dock av lärare att klasser besöker olika museer i Stockholm City. Under vår observation deltar eleverna på en drogföreläsning på intilliggande Samskolan.

Elever i årskurs 7, 8 och 9 är en vecka varje läsår ute på PRAO.

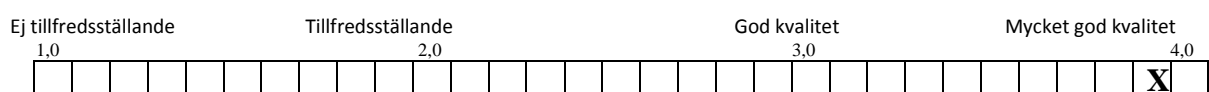
Rektor berättar att skolan får Kulturpeng från Skapande skola, vilket de utnyttjar flitigt med teaterbesök, bio mm.

Vi ser elever sköta skolmatsalens diskmaskin efter skollunchen.

Bedömning i text

- Studieuppgifterna är varierade och elever får pröva olika utforskande arbetssätt och kreativa arbetsformer.
- Elever ges möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. De arbetar efter egen förmåga i sin egen takt mot sina uppsatta individuella mål, vilket vi bedömer vara positivt för elevens vilja att lära. Den personliga handledningen hjälper eleven ha kontroll över sin kunskapsutveckling.
- Datorer är helintegrerade i undervisningen, Allt eleven behöver är samla på ett ställe. Materialet är tydligt, väl strukturerat och dagsaktuellt. Det gynnar också elever i behov av särskilt stöd.
- Utbildningen anpassas väl efter elevers i behov av särskilt stöd. Skolan har tydliga strukturer för hur det arbetet sker.
- Utbildningen anpassas efter elever med annat modersmål och strategier finns för att hjälpa dem utveckla sitt nya språk.
- Elevernas läroprocesser dokumenteras regelbundet och används systematiskt för att stödja dem i deras lärande och utveckling. Föräldrar har möjlighet att kontinuerligt ta del av dokumentation av barnets kunskapsutveckling.
- Elever känner väl till sina mål och använder dessa aktivt. Att målen utvärderas och revideras kontinuerligt vid dagliga samlingar, enskilt vid PH-samtal och vid utvecklingssamtal ser vi som positivt.
- Samverkan med arbetsliv, samhälle och högre utbildning förekommer.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för elever

Beskrivning

Elevers inflytande över det egna lärandet

Elever uppmuntras att ta ansvar för sina studier. Det svaret får vi när vi frågar vad som är bäst på den här skolan. De är stolta över det inflytande de har över sina studier. Många elever som vi talar med säger att de valde den här skolan för att de ville lära sig ta eget ansvar. De är stolta över sina prestationer. Alla elever arbetar på den nivå de känner att de klarar av, tack vare steg och temakurserna. Deras självförtroende växer, berättar lärare, som också säger att kravet på eget ansvar ökar med stigande ålder.

Varje morgon börjar med en basgruppssamling²¹, BG. Gruppen tittar på nyheter och sedan följer en kort diskussion om innehållet. Därefter skriver läraren dagens schema på tavlan. Alla lärare får information om vad som gäller under dagen på den korta arbetslagssamling som personalen har. Eleverna skriver in sitt dagsschema och lägger till vilka workshop de ska gå till. Läraren går runt till alla och tittar vad enskilde eleven planerat. Vi hör en lärare påminna en elev om ett mål hon måste ta tag i. Eleven nickar och väljer en annan workshop.

En elev säger: *”Tänk om jag är jättetrött på matte en dag, då gör jag ingen matte den dagen, för det kan jag göra nästa dag eller hemma. Det är skönt.”*

Vi ser på eftermiddagarna att lärarna träffar elever för PH, det 15 minuter långa personliga handledarsamtal, där elevens planering och målarbete diskuteras. En elev säger: *”Handledarna hjälper mig ha kontroll över mina uppsatta mål.”* . Elever säger att det är skönt att kunna se vad de gjort och veta vad de har kvar att göra. *”Det är bara upp till mig om saker blir gjorda”*, säger en elev som tycker om att känna att hon har kontroll över skolarbetet. De vet att handledaren hjälper dem hinna med genom den återkommande planeringen.

Vi hör elever säga de är oroliga när lärare är sjuka, vilket inträffar många gånger under vår observation. Deras kommunikationspass blir inställda, handledarsamtal och redovisningar skjuts upp. Vi hör att de planerar in andra workshops på tiden som ställs in i deras individuella scheman. Eleverna vet vad de har att arbeta med. På morgonmötet för lärare hör vi att kortare frånvaro löses med att närvarande lärare tar emot hela årskurser och att rektor ber elever boka tid med honom för redovisningar.

Elevers inflytande över verksamheten/utbildningen

Eftersom Kunskapskolan följer ett eget koncept, som är lika för alla Kunskapsskolor, följer eleverna Kunskapsportens studiematerial. Lärare måste hålla sig till en ram, men kan inom temaämnen skapa egna projekt. När vi frågar om elever är delaktiga i framtagande av detta svarar lärare nej. Elever har däremot stor valfrihet att välja vilka mål de vill uppnå i 9:an liksom mer kortsiktiga sådana. I olika teman väljer de vilket område de vill fördjupa sig i. Elever väljer hur deras schema ser ut under dagen. När vi frågar elever om de kan påverka något i verksamheten, svarar många *”Allt”*. De upplever att den flexibla men ändå styrda

²¹ Jfr en klass, en halv årskurs

undervisningen ger dem frihet att påverka sin skoldag. Alla vi pratar med återkommer till begreppet *eget ansvar* och vi förstår att det är viktigt för eleverna.

Demokratiska arbetsformer

Alla basgrupper²² har basgruppsråd²³ var fjortonde dag, ofta samma dag som elevrådet träffas. Frågor från basgruppen tas upp i elevrådet. I elevrådet deltar rektor och 17 elever från alla årskurser. Vi träffar sju av dem. De säger att det inte är särskilt attraktivt att ingå i elevrådet och att det är svårt att hitta elever som vill ställa upp. Vid möten finns fast ordförande, vice ordförande, fast sekreterare och vice sekreterare. En fast dagordning finns och alla möten protokollförs.

Rektor berättar att vid utvärdering 2012/13 var bara 45 % av eleverna nöjda med elevrådet. Vi läser i verksamhetsplanen för 2013-14 att skolan den här terminen arbetar för att synliggöra och tydliggöra deras arbete och att dialogen mellan elevråd och ledning blir mer regelbunden. Rektor berättar att antalet möten ökat. Nu träffas elevråd och rektor en gång varannan vecka. Alla möten protokollförs och läggs ut i Google Drive, så alla kan ta del av det de pratat om. Rektor säger också att de har listat allt som elevrådet presterat.

Elevrådsrepresentanterna ger oss exempel på sådant de kunnat påverka; halkskydd i en trapp, en halvtimme längre öppettid i caféet, mer mat på luncherna, pingisbord mm, men säger att det tar för lång tid till att beslut verkställs. En elev avslutar vår intervju med att säga att de också är förmedlare till klassen om vad som beslutats på elevrådet.

Vi frågar deltagarna i elevrådet om vilka frågor som är aktuella just nu. De svarar unisont: *”Oro i basgrupperna om vad som händer nästa termin.”* De förklarar att skolan ska bli dubbelt så stor när årskurs 4 och 5 kommer. Elever oroar sig för hur ordningen ska bli, om studiero och bra arbetsklimat kommer att kvarstå. Vi hör av rektor att skolans lokaler håller på att anpassas till detta, men vi förstår att elevrådet inte fått ta del av någon tydligare plan över utökningen av skolan.

När vi frågar övriga elever på skolan om Elevrådets betydelse, hör vi att de är stolta över sitt Elevråd och visar stort förtroende för dem. En elev säger: *”Det är dom som kan göra så våra förslag blir lyssnade på. De har gjort mycket för oss elever.”*

Nacka kommun erbjuder elevrådsutbildning. Sex elever från elevrådet har anmält sitt intresse att delta. Vi hör rektor påminna personalen på ett morgonmöte att eleverna åker iväg den dagen. Vi hör att eleverna uppskattade utbildningen.

Samverkan med föräldrar

Rektor skriver ett veckobrev till alla. Det skickas med e-post till föräldrar och berättar om sådant som är aktuellt i skolverksamheten.

På skolan finns ett föräldraråd med 15 föräldrar. Rektor träffar dem regelbundet under läsåret. Föräldrar inbjuds till pedagogiskt café en gång per termin. Dessa möten har olika teman.

²²Klass

²³Jfr klassråd

När elever början årskurs 6 träffas elev, föräldrar och handledare på ett utvecklingssamtal där man gemensamt bestämmer vilka slutmål som eleven ska sträva efter att nå i 9:an. Dessa kan ändras under skoltiden, men föräldrar är med i beslutet.

Rektor berättar att vid nytt läsår bjuds föräldrar in till föräldramöte. Då förklarar han för föräldrar hur Kunskapsskolans koncept ser ut.

Lärare kontaktar föräldrar via e-post och telefon vid behov.

Bedömning i text

- Elever tar stort ansvar för sina studier och är stolta över det. De värnar också om sin miljö.
- Elevernas tankar, intressen och åsikter tas tillvara i utbildningen. Skolan har olika forum för undervisning, seminarier, föreläsningar och lärarledda lektioner s.k. KP. Elever har många olika valmöjligheter i block/steg och kursämnenas uppdrag.
- Alla elever har inflytande över planering, arbetsätt och innehåll utifrån studiematerialet i Kunskapporten.
- Formella forum för demokrati fungerar bra, men vi bedömer att elevrådets medlemmar och deras arbete bör uppmärksammas mer. Elevrådsarbetet bör ha högre status. Elever ska känna stolthet över att kunna vara med och påverka. Det här läsåret har ett arbete påbörjats med att synliggöra elevrådets arbete, men vi tror att det arbetet kan förstärkas.
- Skolans föräldraråd har möjlighet att påverka delar av skolans verksamhet. Föräldrar bjuds in till olika forum information och diskussion om verksamheten. Vi bedömer att föräldrar måste få större insikt hur skolans koncept påverkar elevens skoldag.

Bedömning enligt skala

Bedömning och betyg

Beskrivning

Elevers kännedom om kunskapskraven

Elever vi pratar med känner sig mycket väl förtrogna med kunskapskraven i olika ämnen. De sätter upp långsiktiga mål för sin utbildning redan i årskurs 6 och får då insyn i vad olika betygstegen innebär. Målen kan sedan revideras under skolgången på Kunskapsskolan.

Vi ser att alla elever arbetar med sina dagsmål under skoldagen. En flicka berättar att hon känner till kunskapskraven för det hon arbetar med. Elever refererar också till lärarnas snabba respons och bedömning på inlämnade uppgifter. Där tydliggörs vilken kunskapsnivå de uppnår. Elever säger att de lär sig förstå vad som krävs för att nå olika kunskapskrav. De säger: ” *Det är tryggt att veta. När jag förstår vad jag ska uppnå är det roligare att plugga.* ”

Vi hör vid flera tillfällen lärare prata med elever om kunskapsnivå både på föreläsningar och på kommunikationspass. Eleverna visar intresse och vill veta. De visar oss olika mål som finns i Kunskapsporten. De är trygga i sitt lärande. De vet vad de ska göra och hur arbetet ska redovisas.

Återkoppling av elevers lärande till elever och/eller föräldrar

I EDS, elevdokumentationssystemet, finns information om eleverna resultat och omdömen. Både elever och föräldrar har tillgång till detta.

Lärarna inbjuder elever och deras föräldrar till utvecklingssamtal minst en gång per termin, vid behov oftare. Då pratar man om elevens uppsatta mål deras måluppfyllelse och ser om eleven vill ändra något i sin planering. Nya slutmål skrivs i så fall in i loggboken.

När vi observerar skolan arbetar lärarna med den terminsrapport som ska mailas hem till föräldrar. I den rapporten finns elevens nuvarande betyg och en betygsprognos inför slutliga terminsbetyget. Där finns också information om en elev riskerar att inte uppnå målen i ett ämne.

Skolans arbete för att säkra likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning

Under vår observation träffar lärare på Kunskapsskolan i Saltsjöbaden lärare från andra Kunskapsskolor, i ett klustermöte. Den här gången diskuterade man elever i behov av särskilt stöd. Vi hör att de tidigare haft möten om likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning. På ett morgonmöte med a-laget påminner rektor personalen om dagar för samrättning av Nationella Proven i engelska och matematik i årskurs 9. Under vecka 14 träffas lärare från olika Kunskapsskolor och diskuterar rättning av proven.

Lärare säger att om en ämneskollega finns diskuterar man bedömning av vanliga studieuppgifter om något är oklart.

Det pågår ett utvecklingsarbete rörande formativ bedömning, säger rektor och lärare.

Bedömning i text

- Elever har god kännedom om och är väl förtrodda med kunskapskraven i de olika ämnena och är trygga i sitt lärande
- Lärarna ger eleverna systematiskt konstruktiv återkoppling på deras kunskapsutveckling, vilket vi anser utveckla elevens förmåga att bedöma sina egna resultat
- Skolan bedriver systematiskt arbete för att säkra en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning i alla ämnen genom samrättning av bl a Nationella Prov tillsammans med lärare från andra Kunskapsskolor
- Föräldrar ges goda förutsättningar att få kännedom om elevens kunskapsutveckling

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

Rektors ansvar

Beskrivning

Hur förskolechef/rektor leder den pedagogiska verksamheten

Rektor leder verksamheten efter Kunskapsskolans koncept. Till sin hjälp har han en ledningsgrupp, som utöver rektor består av 2 arbetslagsledare och en koordinator. Vid vår observation finns bara en arbetslagsledare. Personal vi pratar med ser att rektor arbetar hårt med olika utvecklingsområden inom verksamheten. Vi läser i Verksamhetsplanen 13-14 att han ansvarar för många aktiviteter som ska leda till förbättringar.

När vi frågar personal om vem de anser vara skolans pedagogiska ledare, svarar alla rektor. Många påpekar rektors lärarerfarenhet som positivt. *"Han förstår problematiken i arbetet med eleverna och ser till att det blir bra."* Vi hör på ett morgonmöte att tisdagens arbetslagsmöte på eftermiddagen är inställt. Lärarna ska istället arbeta med att färdigställa terminsplaneringar för enskilda elever. Ämneslärare informerar då de personliga handledarna enskilt om deras elevers kunskapsutveckling i ämnet. En lärare säger: *"Vi gör det som speed-dating"*.

Själv säger rektor att hans pedagogiska ledarskap syns i alla de möten han håller i. Rektor är relativt ny på skolenheten i Saltsjöbaden, men har tidigare erfarenhet av Kunskapsskolan. Han påtalar vikten av att alla på skolan är insatta och förstår Kunskapsskolans koncept. På skolan finns många nya lärare, som berättar att de haft en tvådagars introduktion om detta. En lärare börjar sent in i en termin och har själv fått ta reda på vad Kunskapsskolans koncept går ut på. *"Det krävs ett annorlunda tänk och det tar mycket tid att få det fungera i början"*

Under vår observation är rektor på möte med andra rektorer från Kunskapsskolan. De beslut som fattas där delger han sin personal på arbetslagsmöten. Rektorsmöten och s.k. klustermöten, där lärare träffar lärare från andra Kunskapsskolor, sker regelbundet.

Vi ser att rektor hela tiden är ute i verksamheten. Han finns vid matkön och tilltalar elever med deras namn och håller en föreläsning i historia. Ordinarie läraren är sjuk och han ersätter denne. Elever berättar att rektor också har lektioner i svenska, när läraren är sjuk. Han hejar på elever han möter och säger ett ord till alla. Alla vet vem rektor är och respekterar honom..

Det systematiska kvalitetsarbetet

Kunskapsskolan i Saltsjöbaden utvärderar sin verksamhet på många nivåer:

- Kunskapsskolan centralt följer upp betygsrank i kommunen, nöjdhet hos elever, föräldrar och lärare samt kö och beläggningsgrad på skolan. Kunskapsskolan centralt har fyra övergripande mål som alla verksamheter ska arbeta för att uppnå. Efter varje läsår redovisas enskilda skolans resultat.
- Kunskapsskolan i Saltsjöbaden följer Nacka kommuns utvärderingsinstrument; kundenkät, personalenkät mm.
- På skolan lokalt utvärderar lärare och elever sin verksamhet.

Utifrån enkätsvaren presenteras i slutet av vårterminen förslag på prioriterade områden för medarbetarna. Förslaget skickas på remiss till arbetslaget, ämnesgrupper och diskuteras på APT samt på andra utvärderingskonferenser vid terminens sista arbetsdagar. I augusti tas sedan beslut efter att åsikter och argument som framkommit sammanställs och summeras. Verksamhetsplanen fastslås sedan i augusti efter att den på nytt förankras i personalgruppen vid terminsstart.

Resultaten av de olika utvärderingarna läser vi om i Kvalitetsredovisningen 2012-13. I Verksamhetsplanen 2013-14 tar vi del av hur resultaten används för utveckling och styrning av skolan. Där framkommer vilka de prioriterade områden för nästkommande läsår är. Vid höstterminens slut graderar medarbetarna hur de ligger till i förhållande till de mål och strategier som skrivits in i verksamhetsplanen. Tre färger används då: Röd = ännu inte påbörjat, Gul = påbörjat men inte avslutat och Grön = klart.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal

Rektor säger att möjlighet till kompetensutveckling finns för enskilda lärare, men att väldigt få kommer med önskemål. Lärare vi talar med säger att eftersom de är så nya på skolan har de fullt upp att lära sig Kunskapsskolans koncept och därför inte tänker på fortbildning än. De påtalar däremot att möten med andra lärare inom koncernen är utvecklande.

Kunskapsskolan har en central pedagogisk enhet som genomför kurser och delger personal nya forskningsrön. Rektor nämner formativ bedömning som ett exempel.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

När elever börjar i årskurs 6 på Kunskapsskolan i Saltsjöbaden finns ingen rutin hur överlämning sker. Lärare vi pratar med efterfrågar inte heller formaliserad överlämning. För elever i behov av särskilt stöd sker däremot noggrann överlämning från avlämnande skola, berättar rektor.

Vi intervjuar SYV på skolan om övergång till gymnasiet. I september år 9 får föräldrar och elever gymnasieinformation och elever besöker ett Kunskapsgymnasium. Då kollas också elever i behov av särskilt stöd upp i möte med rektor och EHT. Vägledningssamtal erbjuds och i oktober informeras alla 9:or om vilka program, intagspoäng etc. som olika skolor har. I november förbereds elever inför besök på gymnasiemässan. Elever uppmanas gå på olika öppet hus på egen hand. På våren fortsätter vägledningssamtal med dem som så vill. Uppföljning sker att alla elever gjort sitt val. De elever som vill göra omval får hjälp av SYV i mars.

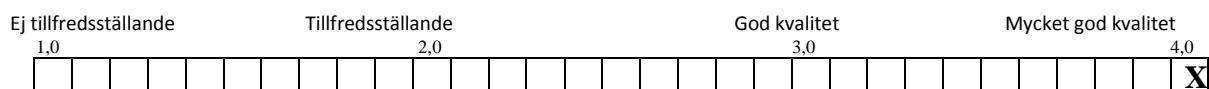
I april får årskurs 8 information om gymnasiet. De ser en film om gymnasieskolan, tränar studieteknik och gör ett intressetest. Innan sommarlovet får årskursen ny gymnasieinfo, nu med inriktning på påverkansfaktorer.

SYV deltar på nätverksträffar med andra SYV.

Bedömning i text

- Rektor har mycket god kunskap om sin verksamhets pedagogiska kvalitet i alla delar och arbetar för utveckling . Han upplevs av alla som skolans pedagogiska ledare
- Det systematiska kvalitetsarbetet är väl dokumenterat och förankras grundligt hos personalen
- Personal får kontinuerligt den kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov och erbjuds möjlighet att välja egen fortbildning
- Elever i årskurs 9 är väl förberedda inför övergång till gymnasiet. En tydlig planering finns för hur elever förbereds

Bedömning enligt skala

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Kunskapsskolan i Saltsjöbaden har inte tidigare observerats inom Våga Visa.

REFERENSER

Arbetsmiljö på Kunskapsskolan Saltsjöbaden
ABC – Rutiner för medarbetare läsåret 13/14

Därför väljer vi kunskap – Berättelser från Kunskapsskolan , Cecilia Fällgren, ISBN 978-91-633-8783-8

Personalförteckning VT-2014

Plan för likabehandling och mot kränkande behandling, Verksamhetsåret 2013/2014, Rektor, skolkurator och övrig personal, oktober 2013

Kunskapsskolan – En personligare skola

Kunskapsskolan, Belin Stenbeck 2009

Kvalitetsredovisning 12-13 och Verksamhetsplan 13-14 för Kunskapsskolan Saltsjöbaden

Ramschema för år 6, 7,8 och 9

SYVkalendarium för Vägledare

Workshopschema

Kommentar från Kunskapsskolan Saltsjöbadens ledning till observationsrapporten

Skolans arbete med observationsrapporten

Observationsrapporten har skickats ut och granskats av medarbetarna och diskuterats på gemensamma stormöten och arbetsplatsträffar. Den har också jämförts med våra interna enkäter och undersökningar och skickats in till Kunskapsskolans huvudkontor. Elevrådet har fått ta del av rapporten och den har behandlats och diskuterats på ett elevråd.

Observationsrapporten har också skickats ut till föräldrarna och den har visats upp på informationsmöten och på föräldraråd.

Kommentar till observationens resultat

Generellt sett är skolledningen mycket nöjd med det fina resultatet och vi tycker att det till stor del bekräftar den skolsituation vi har. Det har varit mycket lärorikt och givande att ha några utomstående observatörer som granskar vår verksamhet, eftersom de har belyst faktorer som vi själva kanske har varit dåliga på att bekräfta och reflektera över. Det rådet generellt sett en mycket god stämning på skolan. Eleverna visar hänsyn och respekt mot varandra och mot sina lärare och vi tror att det delvis hänger ihop med Kunskapsskolans arbetssätt, som skapar en starkare och personligare relation mellan lärare och elev. Även rektorn omfattas av detta och rapporten belyser glädjande nog att rektorns synlighet i verksamhet och relationen till eleverna är väldigt viktig för att skapa trygghet och ett positivt klimat i skolan. Vi har också lyckats förankra en bra studiekultur på skolan, våra elever är motiverade och ambitiösa och har i regel också god struktur och ordning på sitt dagliga skolarbete, vilket rapporten är ett kvitto på.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Inför kommande läsår blir skolans utmaningar bl.a. att försöka behålla samma höga värden och resultat, trots att skolan blir större och utökas med två årskurser och blir en 4-9-skola. Vi kommer fr.o.m. hösten 2014 använda tre olika lokaler och byggnader, där mellanstadieeleverna och högstadieeleverna till stor del håller till i olika byggnader, men vi vill naturligtvis ändå behålla känslan av samhörighet och gemenskap på skolan. Vi kommer att fortsätta förankra elevrådets arbete på skolan, men också bli bättre på att synliggöra både dem och deras arbete. Tidigt under höstterminen kommer vi att starta igång med fadderverksamhet för att stärka relationerna mellan våra äldre och yngre elever.

7/9-2014

Emil Burman

